ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

2η Προαιρετική Εργασία Προσομοίωση αλγορίθμων αντικατάστασης σελίδων

> ΜΙΜΟΓΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ - Π17073 2018-19

ΕΚΦΩΝΗΣΗ

Να υλοποιήσετε ένα πρόγραμμα το οποίο να προσομειώνει μία από τις παρακάτω επιλογές αλγορίθμων:

- Αλγόριθμος της γήρανσης ή
- Αλγόριθμος WSClock.

Περιγραφή υλοποίησης:

- 1. Θεωρείστε ότι ο πίνακας σελίδων έχει 128 σελίδες (Σ0-Σ127) και ότι η μνήμη έχει 32 πλαίσια σελίδας (Π0-Π31). Στην αρχή όλα τα πλαίσια είναι κενά.
- 2. Το πρόγραμμα θα παράγει με μία ακολουθία **10.000 αναφορών σελίδας** για τις υπάρχουσες σελίδες μνήμης. Δηλαδή, δημιουργείστε μία τυχαία ακολουθία 10.000 αναφορών για τις 128 σελίδες που υπάρχουν.
- 3. Ο αλγόριθμος δημιουργίας της ακολουθίας αναφορών θα λειτουργεί ως εξής:
 - Ορίστε ως χρονικό διάστημα «διακοπής» κάθε 20 αναφορές (δηλαδή θα έχετε συνολικά 500 διακοπές ελέγχου).
 - ο Για κάθε χρονικό σημείο ελέγχου, δημιουργήστε τις 20 αναφορές ως εξής:
 - ο Κάθε σελίδα που βρίσκεται ήδη σε ένα πλαίσιο από την προηγούμενη διακοπή, θα παραμένει στη μνήμη με πιθανότητα 60%.
 - Επεξήγηση: με βάση τον παραπάνω αλγόριθμο, από τις 20 σελίδες που βρίσκονταν στη μνήμη τη στιγμή T_{χ} , θα πρέπει να παραμείνουν (περίπου) οι 12, και την επόμενη χρονική στιγμή $T_{\chi+1}$. Προσέξτε ότι δεν θα παραμένουν πάντα ακριβώς 12 (60%) από τις προηγούμενες 20 για παραμονή, εφόσον κάθε σελίδα παραμένει με πιθανότητα 60% και αντικαθίσταται με πιθανότητα 40%.
 - Οι σελίδες που δεν επανεπιλέχθηκαν για παραμονή στη μνήμη από το προηγούμενο βήμα θα αντικατασταθούν με τυχαία επιλογή που θα παράγει το πρόγραμμά σας. Ο αλγόριθμος συνεχίζει μέχρι να συμπληρωθούν με αυτό τον τρόπο οι 20 αναφορές.
 - Επεξήγηση: στο προηγούμενο παράδειγμα, θα πρέπει για τη χρονική στιγμή Τ_{χ+1}να επιλέξετε τυχαία ποια σελίδα αντικαθιστά κάθε μία από τις σελίδες που θα φύγουν από τη μνήμη. Προσέξτε ώστε να εξαιρεί ο αλγόριθος τυχαιας επιλογής, εκείνες τις σελίδες που παραμένουν στη μνήμη από το προηγούμενο βήμα.
- 4. Στην αρχή κάθε σελίδα προκαλεί ένα σφάλμα και μετά φορτώνεται σε ένα πλαίσιο. Μόλις γεμίσουν τα πλαίσια, θα γίνεται η αντικατάσταση σελίδας, με βάση τον εκάστοτε αλγόριθμο που υλοποιείτε και τη ροή σελίδων που παράγονται.
- 5. Για κάθε σελίδα θα πρέπει να διατηρείτε τα bit (Α)ναφοράς και (Τ)ροποποίησης, το χρόνο φόρτωσης και το χρόνο τελευταίας αναφοράς στη σελίδα. Οι χρόνοι μπορεί να οριστούν και με βάση έναν καθολικό μετρητή εντολών που θα χρησιμοποιείστε.
- 6. Υπολογίστε τον αριθμό σφαλμάτων σελίδας που προκύπτουν για τον/τους αλγόριθμους που έχετε υλοποιήσει.

Πίνακας Περιεχομένων

- 1. <u>Εκφώνηση</u>
- 2. <u>Πίνακας Περιεχομένων</u>
- 3. Η κλάση Page
- 4. Η κλάση Form
- 5. Η λογική
- 6. Παρατηρήσεις
- 7. Screenshots

Εισαγωγή

Η εργασία υλοποιήθηκε με το εργαλείο Visual Studio και με τη γλώσσα C#, όπου χρησιμοποιούνται γραφικά για την καλύτερη παρακολούθηση των αποτελεσμάτων. Επίσης, για τις ανάγκες του project, πέρα τον auto-generated κώδικα της φόρμας, δημιουργήθηκε και μια κλάση Page, η οποία περιγράφει μια ένα πλαίσιο σελίδας.

Ως αλγόριθμος αντικατάστασης σελίδας, επιλέχθηκε ο αλγόριθμος της γήρανσης (aging).

Η κλάση Page

Η κλάση αυτή, αποτελείται από 6 properties, 1 constructor και 3 μεθόδους.

Ενδεικτικά:

Properties:

- 1. bool Reference: δείχνει αν αναφέρθηκε η σελίδα στην τελευταία διακοπή.
- 2. int LoadTime: ο εικονικός χρόνος όπου φορτώθηκε στη μνήμη.
- int LastReferenceTime: ο εικονικός χρόνος τελευταίας αναφοράς.
- 4. int ID: ένας ακέραιος αριθμός (0-127) ταυτοποίησης της σελίδας, καθώς και θέση της στον πίνακα σελίδων
- BitArray¹ Counter: αντιπροσωπεύει το μετρητή Μ.
- 6. int Position: η θέση της σελίδας στη μνήμη (-1 αν δεν βρίσκεται σε αυτή).

Methods:

- A. Page(int ID): ο constructor της κλάσης, αρχικοποιεί όλα τα properties.
- B. Page Copy(): αντιγράφει το Page instance σε ένα νέο και το επιστρέφει.
- C. static void Fill(Page[] disk): γεμίζει το array disk με νέες σελίδες.
- D. void ShiftCounter(): μετακινεί όλα τα 'bit' του counter μια θέση δεξιά και τοποθετεί το 0 (false) στην πρώτη θέση.
- <u>BitArray</u> είναι μια κλάση της C#, η οποία χρησιμοποιεί ένα bool array για την αναπαράσταση και διαχείριση δυαδικών αριθμών.

https://docs.microsoft.com/en-us/dotnet/api/system.collections.bitarray?view=netframe

Η κλάση Form

Η κλάση αυτή, αποτελείται από 8 μεταβλητές, 1 constructor και 4 μεθόδους. Στο γραφικό κομμάτι, αποτελείται από 4 controls. Ενδεικτικά:

Graphics:

- 1. StartBtn: το κουμπί με το οποίο ξεκινάει η προσομοίωση.
- 2. richTextBox1: το παράθυρο όπου εμφανίζονται τα αποτελέσματα.
- progressBar1: δείχνει την πρόοδο της προσομοίωσης.
- label1: δείχνει τα faults που έγιναν κατα την προσομοίωση.

Methods:

- A. Form1(): ο constructor της κλάσης.
- B. void Form1_Load(...): τοποθετεί τη φόρμα και το richTextBox1, όταν αυτή φορτώνει.
- C. void GenerateSeq(): Παράγει την ακολουθία αναφορών.
- D. Page FindMin(): Βρίσκει και επιστρέφει την σελίδα που βρίσκεται στη μνήμη και έχει το μικρότερο counter.
- E. void StartBtn_Click(...): ξεκινάει την προσομοίωση.

Variables:

- 1. Page[] disk: προσομοιώνει τον πίνακα σελίδων (ή τον δίσκο για ευκολία).
- 2. Page[] memory: προσομοιώνει την μνήμη.
- 3. int[] sequence: η ακολουθία αναφορών.
- 4. int totalFaults: τα συνολικά σφάλματα που έγιναν.
- 5. int currentFaults: τα σφάλματα που έγιναν στην τελευταία διακοπή.
- 6. int currentTime: ο εικονικός χρόνος.
- 7. int pagesInMem: ο αριθμός των σελίδων στη μνήμη.
- 8. string text: το τελικό κείμενο των αποτελεσμάτων.

Η λογική

- Κατά την εκκίνηση της προσομοίωσης αρχικοποιούνται οι απαραίτητες μεταβλητές.
- Καλείται η συνάρτηση GenerateSeq() ώστε να παραχθεί η εκάστοτε ακολουθία. Ουσιαστικά, αν η μνήμη είναι μερικώς γεμάτη, επιλέγεται μια τυχαία σελίδα (συγκεκριμένα ένα ID), ώστε προστεθεί στην ακολουθία, με πιθανότητα 60%. Διαφορετικά, προστίθεται μια σελίδα που δεν βρίσκεται στην μνήμη. Σε κάθε περίπτωση γίνεται έλεγχος ώστε να μην υπάρχουν 2 αναφορές στην ίδια σελίδα.
- Για όλες τις σελίδες στην μνήμη, το bit αναφοράς γίνεται 0 (false), και γίνεται shift στα bit του counter.

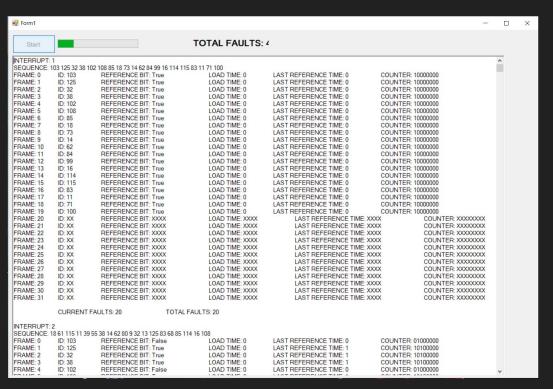
- Για κάθε ID σελίδας που βρίσκεται στην ακολουθία αναφορών, ανακτάται η αντίστοιχη σελίδα από την μνήμη.
- Αν η θέση της σελίδας (Position) αντιστοιχεί σε μια θέση μνήμης, δηλαδή η σελίδα βρίσκεται στη μνήμη, τότε ανανεώνονται το bit αναφοράς (Reference), ο μετρητής Μ (Counter) και ο χρόνος τελευταίας αναφοράς (LastReferenceTime).
- Διαφορετικά, δηλαδή αν Position == -1, υπάρχουν 2 περιπτώσεις:
 - ο Η μνήμη δεν είναι γεμάτη, οπότε τοποθετείται η εκάστοτε σελίδα που κλήθηκε.
 - ∍ Η μνήμη είναι γεμάτη, οπότε καλείται η συνάρτηση FindMin και η επιστρεφόμενη σελίδα φεύγει από τη μνήμη, ανανεώνοντας τις πληροφορίες στο δίσκο για τη σελίδα αυτή και στη θέση της τοποθετείται η σελίδα που κλήθηκε.
- Τέλος και στις 2 περιπτώσεις, ανανεώνονται οι απαραίτητες πληροφορίες στη μνήμη αλλά και οι μετρητές σφαλμάτων.
- Αφού γίνουν τα παραπάνω για όλες τις αναφορές, ανανεώνεται και το text με τις πληροφορίες.

Παρατηρήσεις

- Επέλεξα να μην υλοποιήσω το bit τροποποίησης, διότι πιστεύω πως δεν υπάρχει ουσιαστική χρήση του, έστω και πληροφοριακή, στη συγκεκριμένη προσομοίωση.
- Κατά τις δοκιμαστικές εκτελέσεις, παρατήρησα πως, όταν "φορτωνόταν" μια σελίδα (instance Page) από το δίσκο/πίνακα σελίδων (disk[]) στη μνήμη (memory[]), ουσιαστικά περνούσε η πραγματική διεύθυνση μνήμης του instance στο memory[]. Οπότε ό,τι αλλαγές γινόταν σε ένα instance Page στο memory[], "περνούσαν" παράλληλα και στο disk[]. Πρακτικά τα αποτελέσματα ήταν σωστά. Όμως για την θεωρητική ορθότητα της προσομοίωσης, δημιούργησα την μέθοδο Copy(), ώστε να δημιουργείται ένα αντίγραφο του instance με διαφορετική διεύθυνση μνήμης (πραγματική) και οι αλλαγές σε ένα Page πχ. στο memory να μην επηρεάζει το ίδιο Page στο disk.

- Ο χρόνος περάτωσης της προσομοίωσης κυμαίνεται στα 5" 9". Αυτό οφείλεται στο τεράστιο text όπου εμφανίζεται στο richTextBox1. Οι χρόνοι αυτοί επιτεύχθηκαν μετά από προσθήκη κώδικα ο οποίος εμφανίζει τα αποτελέσματα κάθε 50 διακοπές.
- Τα τελικά σφάλματα κυμαίνονται στα 3.900 4.600, αφού η συγκεκριμένη υλοποίηση επιλέγει με πιθανότητα 60% σελίδες από τη μνήμη και με 40% σελίδες που δεν βρίσκονται σε αυτή, άρα προκαλούν σφάλμα (10.000 * 0,4 = 4.000).
- Περισσότερες τμηματικές πληροφορίες σχετικά με την υλοποίηση υπάρχουν σε σχόλια στον κώδικα.

Screenshots

Εικόνα 1. Εκκίνηση προσομοίωσης και εμφάνιση των πρώτων αποτελεσμάτων.

Εικόνα 2. Τέλος προσομοίωσης και εμφάνιση όλων των αποτελεσμάτων.

ΤΕΛΟΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ.